

Марія Лукашівна Гірак (Чикалюк) народилася в багатодітній сім'ї в 1962 році в селі Поліське Березнівського району. До праці була звична. Батько – Лукаш Петрович Чикалюк – працював трактористом у місцевому колгоспі «Дружба», а мама – Ольга Василівна – ланковою у цьому ж господарстві. Вирощувала льон і кукурудзу. Ці культури давали гарний урожай на піщаних поліських землях.

А льон цвіте синьо, синьо...

Марія Лукашівна (друга ліворуч) легко влилася в робітничу сім'ю Рівненського льнокомбінату

Село Поліське велике: довкола шумлять ліси, а у ті часи – куди не глянеш, скрізь розливається синь льону, ніби голубе море тягнеться до зеленого лісу. Краса поліської природи затамовувала подих приїжджому, котрий вперше зустрічався з нею.

– У нас був такий ліс, що двоє дорослих людей, взявшись за руки, не могли обійняти велетенських сосен, – згадує пані Марія. – Були ставки, річка Сергіївка, але вона вже обміліла. А ліс почали нещадно вирізувати. Тягнуть всі, хто може, тільки непереривно гудуть пило-

мокрого прядіння». А в 1981 році поступила в Рівненський текстильний технікум і закінчила його за фахом технік-технолог.

Льнокомбінат – основа мого життя

Чудові роки життя Марії Лукашівни пройшли на льнокомбінаті.

– Після закінчення училища, я відразу вийшла на роботу у ткацький цех у нічну зміну, – розповідає пані

шовими винагородами. У 1987 році була премійована туристичною путівкою в Болгарію. 12 днів відпочивала на курорті «Сонячний берег», а в 1989 році їздила за комсомольською путівкою на Адріатику до Югославії. Усе, що було пов'язане в житті з льнокомбінатом, лягає в душі теплим, добрим спогадом.

Життя за межами льнокомбінату

Вона розповідає про 1997 рік...

Село Поліське велике: довкола шумлять ліси, а у ті часи – куди не глянеш, скрізь розливається синь льону, ніби голубе море тягнеться до зеленого лісу. Краса поліської природи затамовувала подих приїжджому, котрий вперше зустрічався з нею.

– У нас був такий ліс, що двоє дорослих людей, взявшись за руки, не могли обійняти велетенських сосен, – згадує пані Марія. – Були ставки, річка Сергіївка, але вона вже обміліла. А ліс почали нещадно вирізувати. Тягнуть всі, хто може, тільки непереривно гудуть пило-рами. Ті поля, де колись ріс льон, заростають та засіваються лісом-самосівом. Моя вся юність пройшла серед того синього цвіту, який так милував око.

У Поліському була середня школа, де й навчалася Марія. Швидко проминули шкільні роки. Отримала свідоцтво про освіту й постало питання вибору професії. Про льонарство й не думалося, хоча з самого малку бігала до мами на ланку, допомагала, знала всю тодішню технологію його виробництва.

– Усі роботи з вирощення льону проводилися вручну, – розповідає Марія Лукашівна. – Взимку поля посипалися курячим послідом та попелом із деревини. Тоді ця пожива для ґрунту разом із снігом входила в землю. А навесні поля вже засівали льоном. Сіяли його рядочками. Льон-довгунець ріс до 1,5 м висотою. Виривали вручну, складали в снопики. Далі він потрапляв у комбайн, там оббивали головки льону, а саме стебло вже вручну стелили на луку на полоси отави, щоб дозрівав, вилежувався та сушився. Потім терли та тріпали, після чого отримували вже сухий льон. Були спеціальні сушарки, але їх було недостатньо, тому більшу частину льону відвозили на Березнівський льонозавод. Там проводилася первинна обробка льону, а в подальшому він надходив до Рівненського льонокомбінату. Праця була тяжкою.

Юна Марія зі своєю товаришкою Аллою вирішили їхати до Рівного і поступати на навчання на бухгалтерів у Рівненський сільськогосподарський технікум. Марія гарно склала іспити і поступила, а подруга – ні. Побачивши як Алла плаче, вона не знала як їй допомогти й у знак солідарності забирає документи. Алла запропонувала Марії поїхати на льонокомбінат. От вони й поїхали. Так як Марія добре вчилася, то її взяли в 19-ту групу з підготовки ткацького складного асортименту для роботи на Чернігівській камвольно-суконній фабриці, а Аллу – прядильницею сухого прядіння. У 1978 – 1979 рр. Марія навчалася в училищі №5. Всюди активна, жива в роботі, була неабиякою танцюристкою в ансамблі училища, брала участь у всіх конкурсах. Як одну з кращих її відбирають в основну групу, яка функціонувала при клубі «Текстильник». Їздили на гастролі в різні міста.

Марія паралельно навчалася у вечірній школі. У 1980 році в училищі №5 здобула спеціальність «прядильниця

мокрого прядіння». А в 1981 році поступила в Рівненський текстильний технікум і закінчила його за фахом технік-технолог.

Льонокомбінат – основа мого життя

Чудові роки життя Марії Лукашівни пройшли на льонокомбінаті.

– Після закінчення училища, я відразу вийшла на роботу у ткацький цех у нічну зміну, – розповідає пані Марія. – Працювала на 10-ти верстатах. Мені тоді не було й 18-ти років. Тоді помічником майстра працював Володимир Волченков, майстром зміни – Г.Л.Сіпайло, а моїм наставником – М.С.Бондарева. Я з нею працювала в одну зміну. Я дякую Богу, що доля дала мені можливість зустріти таку чудову жінку. Вона, як друга мама: піклувалася, вміла порадити, застерегти, ні в чому не відмовляла, допомагала в повному розумінні цього слова. Мелентина Станіславівна для мене є жінкою-ідеалом. Таких як вона не часто зустрінеш. Ми й зараз приємно спілкуємося.

Марія Лукашівна легко влилася в робітничу сім'ю Рівненського льонокомбінату. Молода робітниця паралельно займалася і спортом, вона встигала всюди. При льонокомбінаті діяв спорткомплекс «Текстильник», де були велика і мала зали, низу розміщувався тир. Цей спорткомплекс був побудований за рахунок суботників. Кожне виробництво мало свої виділені дні для заняття спортом. Працівники льонокомбінату брали участь у спартакиадах.

– 6 червня, у День текстильника, – говорить пані Марія, – була спартакиада, у котрій брали участь робітники всіх цехів льонокомбінату. Там я познайомилася зі своїм майбутнім чоловіком. Анатолій працював вантажником на складах льонокомбінату. Через деякий час ми одружилися. У 1982 році у нас народилася донечка Мирослава. У 1983 році, після декретної відпустки, я повернулася в цех КБТ. Замість десяти, як раніше, обслуговувала 18 верстатів, за норми – 9. Працювали у три зміни. На моїх верстатах працювали такі ткалі-змінниці: Марія Дорошенко та Валентина Кулініч – хороші дівчата та відповідальні робітниці. Часто про них згадую.

У 1990 році сім'я Гіраків поповнилася ще одним членом сім'ї – сином Дмитром. Після декретної відпустки досвідчена ткаля V-го розряду – Марія Лукашівна – працювала вже на виготовленні брезенту, який просочувався спеціальним розчином і в подальшому використовувався за спецпризначенням. Марія Гірак працювала на шести обслуговуючих верстатах.

За період роботи брала участь у «Конкурсі ВДНХ», у соціалістичних змаганнях. Займала перші місця. Нагороджувалася грамотами, цінними подарунками та гро-

шовими винагородами. У 1987 році була премійована туристичною путівкою в Болгарію. 12 днів відпочивала на курорті «Сонячний берег», а в 1989 році їздила за комсомольською путівкою на Адріатику до Югославії. Усе, що було пов'язане в житті з льонокомбінатом, лягає в душі теплим, добрим спогадом.

Життя за межами льонокомбінату

– Воно розпочалося з 1997 року, коли я потрапила під скорочення, – розповідає Марія Гірак. – Тоді я пішла до центру зайнятості. Там мене направили на курси бухгалтерів. Після їх закінчення я пішла працювати в спортивну організацію – ГО «Центр БУСІ-до», що в перекладі з японської означає «шлях воїна».

Мій чоловік – Анатолій Митрофанович – викладає психологію спорту в МЕГУ ім.Степана Дем'янчука і є директором ГО «Центру БУСІ-до». Діти виросли і теж почали займатися цим видом спорту. Словом – спортивний дух витає у нашій родині.

У родині Гіраків усе склалося якнайкраще, а початок у всьому цьому дав саме льонокомбінат.

– Льонокомбінат ніколи не зітреться з нашої пам'яті, – говорить пан Анатолій. – Якби не він, то хто знає чи створилася б наша родина. Ми вдячні, що льонокомбінат був у нашому житті.

У 1989 році, за державною програмою, розпочалося будівництво житла для молодих сімей. Будувалася молодіжно-житловий комплекс за участі працівників льонокомбінату та за його фінансовою підтримкою. Там отримала квартиру і сім'я Гіраків, де і проживає до цього часу.

Поруч із добрими спогадами, окутує душу сум про те, яка доля спіткала Рівненський льонокомбінат. І це стосується кожного, хто там працював.

– Ви не уявляєте, яку продукцію випускав наш льонокомбінат, – говорить пані Марія. – Усе йшло на експорт. За зміну (в КБТ) на одному верстаті ткаля випускала 60 м простинного матеріалу, а уявіть, яка виходила його загальна кількість. А які обруси! Коли заходив у оздоблювальний цех – очі розбігалися. А зі зміни на зміну, як в народі мовиться, йшла «хмара» людей.

Усе залишилося у далекому минулому, крім назви підприємства. Людям потрібна робота, і льонокомбінат забезпечує нею. Це Божа милість, що знайшлася така людина, як Олег Червонюк, і відважився взятися за його оновлення. Це справді відважний вчинок справжнього українця. Він хоче повернути життя Рівненському льонокомбінату, зробити все, що в його силах, задля блага людей. Ми впевнені, що він вистоїть і штучні перепони – йому не перешкода.

Лариса ГЛОВАЦЬКА